

projekt 18.08.2006 r.

**Rozporządzenie
Ministra Zdrowia¹⁾**

z dnia.....2006 r.

w sprawie postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu

Na podstawie art. 25a ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm. ²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa sposób postępowania szpitala ze zwłokami osoby zmarłej w szpitalu, zwanej dalej „osobą zmarłą”, w szczególności zakres czynności należących do obowiązków szpitala związanych z przygotowaniem zwłok tej osoby do wydania osobie uprawnionej do ich pochowania.

§ 2.

Osoba wskazana w regulaminie porządkowym szpitala niezwłocznie zawiadamia o śmierci chorego przebywającego w szpitalu lekarza leczącego lub lekarza dyżurnego, a także osobę lub instytucję, o których mowa w art. 20 ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

§ 3.

1. Lekarz, o którym mowa w § 2, po przeprowadzeniu oględzin, stwierdza zgon i jego przyczynę oraz wystawia kartę zgonu.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 24 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej stwierdzenie przyczyny zgonu następuje po przeprowadzeniu sekcji zwłok.
3. Pielęgniarka, o której mowa w § 4, niezwłocznie przekazuje kartę zgonu wystawioną przez lekarza do kancelarii szpitala.

§ 4.

1. Po stwierdzeniu zgonu przez lekarza, o którym mowa w § 2, pielęgniarka wypełnia kartę skierowania zwłok do chłodni oraz zakłada na przegub dłoni albo stopy osoby zmarłej identyfikator wykonany z tasiemki, płótna lub tworzywa sztucznego, po czym zwłoki wraz z tą kartą oraz identyfikatorem są przewożone do chłodni.
2. Karta skierowania zwłok do chłodni zawiera:
  - 1) imię i nazwisko osoby zmarłej;
  - 2) PESEL osoby zmarłej, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość;
  - 3) datę i godzinę zgonu;
  - 4) godzinę przyjęcia zwłok osoby zmarłej do chłodni;
  - 5) imię, nazwisko i podpis pielęgniarki wypełniającej kartę.
3. Identyfikator, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
  - 1) imię i nazwisko osoby zmarłej;
  - 2) PESEL osoby zmarłej, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość;
  - 3) datę i godzinę zgonu.
4. Zwłoki osoby zmarłej przewożone są do chłodni nie wcześniej niż po upływie dwóch godzin od czasu zgonu, wskazanego w dokumentacji medycznej.
5. W okresie pomiędzy stwierdzeniem zgonu, a przewiezieniem do chłodni, zwłoki osoby zmarłej są przechowywane w specjalnie przeznaczonym do tego celu pomieszczeniu, a w razie jego braku - w innym chłodnym miejscu, z zachowaniem godności należnej zmarłemu.

§ 5.

1. Zwłoki osoby zmarłej przechowuje się w chłodni nie dłużej niż 48 godzin.

2. Zwłoki osoby zmarłej mogą być przechowywane w chłodni dłużej niż 48 godzin, jeżeli:
- 1) osoby uprawnione do pochowania osoby zmarłej, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295, z późn. zm. ³⁾) nie mogą wcześniej odebrać zwłok;
  - 2) w związku ze zgonem zostało wszczęte dochodzenie lub śledztwo, a prokurator nie zezwolił na pochowanie zwłok;
  - 3) z innych niż wymienione w pkt 1 i 2 ważnych przyczyn za zgodą osoby uprawnionej do pochowania osoby zmarłej i kierownika szpitala.
3. Koszty przechowywania zwłok w chłodni po upływie 48 godzin za każdą rozpoczętą dobę pokrywa osoba lub podmiot, o których mowa w ust. 2.

§ 6.

1. Osoba wskazana w regulaminie porządkowym szpitala jest obowiązana zwłoki osoby zmarłej umyć, ubrać i wydać osobie uprawnionej do ich pochowania w stanie zapewniającym zachowanie godności należącej osobie zmarłej.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, nie stanowią przygotowania zwłok osoby zmarłej do pochowania.
3. Za czynności, o których mowa w ust. 1, nie pobiera się opłat.

§ 7.

W razie zgonu na chorobę zakaźną, zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz.U. Nr 153, poz. 1783).

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia

---

¹⁾Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działań Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 Nr 104, poz. 661 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756 oraz Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i poz. 256 oraz Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136 i Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113, poz. 1207, Nr 126, poz. 1382 i poz. 1384, Nr 128, poz. 1407 oraz Nr 154, poz. 1801, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 124, poz. 1151 i 1152, Nr 171, poz. 1663, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2215, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, Nr 169, poz. 1420 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 75, poz. 518.

³⁾Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 25a ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, w brzmieniu nadanym w nowelizacji tej ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. – Dz.U. Nr 143, poz. 1032.

W dotychczasowym stanie prawnym sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu określają regulaminy porządkowe poszczególnych zakładów opieki zdrowotnej. Powoduje to duże różnice w uregulowaniu tego zagadnienia, w szczególności obowiązków szpitala polegających na przygotowaniu zwłok osoby zmarłej do wydania osobom upoważnionym do ich pochowania oraz

sposobu finansowania tych czynności. Nieprecyzyjność przepisów jest jedną z przyczyn powstawania nieprawidłowości i nadużyć w tym zakresie.

Z tego względu w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej wprowadzony został zakaz funkcjonowania na terenie zakładu opieki zdrowotnej podmiotów prowadzących działalność w zakresie usług pogrzebowych. Jednocześnie obowiązek przygotowania zwłok osoby zmarłej w szpitalu nałożony został na szpital.

Przedstawione rozporządzenie określa procedurę postępowania w razie śmierci osoby przebywającej w szpitalu, a także obowiązki szpitala w zakresie przygotowania zwłok osoby zmarłej w szpitalu do ich wydania. Obejmują one umycie i ubranie zwłok oraz wydanie ich osobom uprawnionym do pochowania, w stanie zapewniającym zachowanie godności należącej zmarłemu. Obowiązki szpitala ograniczają się zatem do wykonania czynności umożliwiających wydanie zwłok osoby zmarłej, przy poszanowaniu należącej im godności, tzn. umytych i ubranych, przy czym w zależności od sytuacji będzie to ubranie dostarczone przez rodzinę bądź w jego braku – ubranie, w którym pacjent został przyjęty do szpitala. Nie należy do obowiązków szpitala przygotowanie zwłok osoby zmarłej do ich pochowania, czym zająć powinny się – już po wydaniu zwłok przez szpital – osoby bliskie lub wybrany przez nie zakład pogrzebowy.

Jednocześnie rozporządzenie określa maksymalny czas przechowywania zwłok w chłodni na 48 godzin, z wyjątkiem sytuacji szczególnych, kiedy czas ten może być dłuższy. W tych przypadkach koszty takiego przechowania pokrywają osoby lub podmioty, które o to wystąpiły.

W razie zgonu na chorobę zakaźną rozporządzenie odsyła do przepisów rozporządzenia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, które reguluje szczególny tryb postępowania w takich przypadkach.

Ocena Skutków Regulacji

1) Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie będzie oddziaływało na zakłady opieki zdrowotnej, w szczególności szpitale, a także na osoby uprawnione do pochowania zmarłych pacjentów szpitala.

2) Konsultacje społeczne

Projekt zostanie przekazany do konsultacji następującym podmiotom: Naczelnej Radzie Lekarskiej, Naczelnej Radzie Pielęgniarek i Położnych, Naczelnej Radzie Aptekarskiej, Krajowej Radzie Diagnostów Laboratoryjnych, Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, Sekretariatowi Ochrony Zdrowia Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Lekarzy, Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Pielęgniarek i Położnych, Krajowemu Sekretariatowi Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność 80”, Forum Związków Zawodowych, Unii Metropolii Polskich, Związkowi Powiatów Polskich, Związkowi Miast Polskich, Związkowi Gmin Wiejskich RP, Unii Miasteczek Polskich, Konwentowi Marszałków RP, Federacji Związków Gmin i Powiatów RP, Komisji Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Konsultantowi Krajowemu w dziedzinie patomorfologii,

a także podmiotom reprezentującym przedsiębiorców pogrzebowych, oraz udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5) Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i

zewnątrzną gospodarki.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7) Wpływ regulacji na ochronę zdrowia i zmniejszenie ryzyka chorób

Regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na ochronę zdrowia i zmniejszenie ryzyka chorób.

8) Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej